

ปัจจัยเชิงสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับการเริ่มสูบบุหรี่ของนักสูบหน้าใหม่: การทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบแบบเร็ว*

Causal Factors Correlating to Smoking Initiation of New Smokers: a Rapid Literature Review

นภดล พิมสาร, ปณิดา จงสุขสมสกุล¹ และเกรียงไกร สัจจะหฤทัย²

Nopphadol Pimsarn, Panida Jongsuksomsakul and Kriangkrai Satjaharuthai

มหาวิทยาลัยนเรศวร¹

มหาวิทยาลัยศรีปทุม²

Naresuan University, Thailand

Sripatum University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: nopphadol.1992@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมและวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับการเริ่มสูบบุหรี่ของนักสูบหน้าใหม่ที่อยู่ในกลุ่มวัยรุ่นอายุระหว่าง 19-24 ปี จากการรณกรรมทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยใช้การทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบแบบเร็ว (Rapid Review) ซึ่งค้นหารณกรรมจากฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ต่างประเทศ คือ PubMed ผ่านคำสำคัญ คือ “Smokers” “Young Adult” “Factor” และฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทย คือ ThaiJo ผ่านคำสำคัญ คือ “ปัจจัย” และ “บุหรี่” โดยมีวรรณกรรมที่ผ่านเกณฑ์คัดเข้า จำนวนรวมทั้งสิ้น 25 เรื่อง

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยเชิงสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับการเริ่มสูบบุหรี่ของนักสูบหน้าใหม่ในประเทศไทยมากที่สุด คือ เพื่อน และเพศ ลำดับถัดมา คือ ทักษะที่ดีต่อการสูบบุหรี่ อยากรลอง ครอบครัวยุคใหม่ (การเป็นแบบอย่างของวัยรุ่นและการอบรมเลี้ยงดู) และลดความเครียด/ผ่อนคลาย ตามลำดับ ส่วนปัจจัยเชิงสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับการเริ่มสูบบุหรี่ของนักสูบหน้าใหม่ในต่างประเทศมากที่สุด คือ เพศ และลดความเครียด/ผ่อนคลาย ลำดับถัดมา คือ ทักษะที่ดีต่อการสูบบุหรี่ ความรู้เกี่ยวกับบุหรี่ รายได้ต่อเดือน และเพื่อน ตามลำดับ โดยมีหลายปัจจัยที่พบเฉพาะพื้นที่ตามความแตกต่างทางบริบทสังคม ปัจจัยเหล่านี้เป็นองค์ความรู้ที่สำคัญสำหรับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ในการขับเคลื่อน

*ได้รับบทความ: 23 มิถุนายน 2565; แก้ไขบทความ: 5 มิถุนายน 2566; ตอรับตีพิมพ์: 19 มิถุนายน 2566

Received: June 23, 2022; Revised: June 5, 2023; Accepted: June 19, 2023

การรณรงค์ การออกแบบกิจกรรม การวางแผน ตลอดจนการพัฒนาวัตกรรมการทางสังคมเพื่อป้องกันนักสูบบุหรี่ใหม่ของประเทศไทยได้ในอนาคต รวมทั้งเพิ่มการมีส่วนร่วมของกลุ่มเป้าหมายและครอบครัวให้มากขึ้น เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงที่สอดคล้องกับบริบท

คำสำคัญ: ปัจจัยเชิงสาเหตุ; การเริ่มสูบบุหรี่; นักสูบบุหรี่ใหม่; การทบทวนวรรณกรรม

Abstract

The rapid review literature research aimed to collect and analyze the causal factors related to smoking initiation of new smokers who was a teenager group with aged between 19 to 24 years. The literature review both domestic and international publications with a research method through the rapid literature review. These literatures were searched from the international electronic database, named PubMed and from the electronic database in Thailand, named ThaiJo. Researchers used search terms “Smokers”, “Young Adult”, “Factor” for PubMed and “Factor”, “Cigarette” for ThaiJo. There was a total of 25 literatures which passed the inclusion criteria.

The research results showed that: In Thailand, the most factors associated with smoking initiation among new smokers were friends and sex and followed by other factors such as a good attitude towards smoking, wanting to try, family (both be a role model to teens and be well-behaved) and stress reduction or relaxation, respectively, the most influencing factors with smoking initiation among new smokers were sex, stress reduction and relaxation. Furthermore, a good attitude towards smoking, knowledge about cigarettes, monthly income and friends were correlated, respectively. Moreover, it had found various factors in specific area, based on differences of social context. These factors were important knowledge to drive these campaigns as well as the social innovation development to protect the new smokers of Thailand in the future. In the part of government agencies, private sector and related network partners should design activities, plan and drive operations in accordance with the correlation factors related to smoking initiation among new smokers. In addition to increase participation of the target group in every process was to achieve strong development from the foundation this would create a tangible change and bring into stably and sustainably happened.

Keywords: causal factor; smoking initiation; new smokers; a rapid literature review

1. บทนำ

องค์การอนามัยโลก (World Health Organization, 2013) ได้จำแนกผู้สูบบุหรี่ออกเป็น 5 ประเภท คือ 1) ผู้สูบบุหรี่ในปัจจุบัน (Current smokers) 2) ผู้สูบบุหรี่รายวัน (Daily smokers) 3) ผู้สูบบุหรี่เป็นครั้งคราว (Occasional smokers) 4) ผู้เคยสูบบุหรี่ (Former smokers) และ 5) ผู้ไม่สูบบุหรี่ (Never smokers) โดยคำจำกัดความของ “นักสูบหน้าใหม่” นั้น ไม่ได้มีการบัญญัติความหมายอย่างเป็นทางการ แต่ในประเทศไทยมักใช้คำว่านักสูบหน้าใหม่ในบริบทของการเริ่มต้นสูบบุหรี่ ซึ่งจากข้อมูลของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (2564) ที่พบว่าจำนวนนักสูบหน้าใหม่ในประเทศไทยยังคงมีจำนวนเพิ่มขึ้นปีละประมาณ 200,000 คน โดยมีอายุอยู่ในช่วงวัย 19-24 ปี และพบว่าแนวโน้มการสูบบุหรี่ครั้งแรกนั้นอายุลดลง จาก 16.9 ปี เป็น 15.6 ปี

จากข้อมูลข้างต้น นับเป็นสถิติที่น่าสนใจต่อนักวิชาการ นักบริหาร และนักขับเคลื่อนการรณรงค์เป็นอย่างมาก เนื่องจากประเทศไทยมีความพยายามในการออกมาตรการและนโยบายเพื่อป้องกันการเข้าถึงบุหรี่ อาทิ การจัดเก็บภาษีบุหรี่ การรณรงค์ผ่านสื่อทุกช่องทาง การห้ามโฆษณาประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์บุหรี่ในทุกรูปแบบ การห้ามแบ่งซองขายบุหรี่เป็นรายมวน การห้ามขายหรือให้บุหรี่แก่บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่า 20 ปี และห้ามผู้ใดใช้ จ้าง วาน หรือยินยอมให้บุคคลอายุต่ำกว่า 18 ปี ขายหรือให้บุหรี่ หรือการบังคับใช้นโยบายของบุหรี่แบบเรียบ ซึ่งนับเป็นนวัตกรรมล่าสุดที่ประเทศไทยได้ประกาศใช้อย่างเป็นทางการ

เมื่อเดือนธันวาคม 2562 โดยมีข้อมูลสนับสนุนว่าการใช้ซองบุหรี่แบบเรียบนั้น จะช่วยลดจำนวนวัยรุ่นที่ไม่เคยสูบบุหรี่มาก่อนลง เนื่องจากซองบุหรี่แบบเรียบนั้นจะทำให้วัยรุ่นตระหนักถึงคำเตือนสุขภาพบนซองมากขึ้น (คณะเภสัชศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ม.ป.ป.; มูลนิธิธรรมาภรณ์เพื่อการไม่สูบบุหรี่, 2559)

การศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับการเริ่มสูบบุหรี่ของนักสูบหน้าใหม่ เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยเรื่อง การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมทางสังคมอย่างมีส่วนร่วมเพื่อป้องกันนักสูบหน้าใหม่ โดยวิธีการวิจัยและผลการวิจัยมีลักษณะที่มุ่งศึกษาองค์ความรู้เพื่อทำความเข้าใจต่อสภาพปัญหาของสังคมที่เกิดขึ้นในช่วงระยะเวลาที่ทำการศึกษาคือ การเพิ่มขึ้นของจำนวนนักสูบหน้าใหม่ในสังคมที่มีอายุระหว่าง 19-24 ปี ดังนั้น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีลักษณะเฉพาะเจาะจงตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาหนึ่ง และเป็นองค์ความรู้พื้นฐานในการพัฒนานวัตกรรมทางสังคมภายใต้กรอบระยะเวลาและทรัพยากรที่จำกัด ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบแบบเร็ว ซึ่งครอบคลุมการค้นหาข้อมูลจากหลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence Based) ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ อีกทั้งผลการวิจัยจะเป็นองค์ความรู้พื้นฐานที่สำคัญสำหรับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ในการสนับสนุนการขับเคลื่อนการรณรงค์ การออกแบบกิจกรรมการวางแผน ตลอดจนการพัฒนา นวัตกรรมทางสังคมเพื่อป้องกันนักสูบหน้าใหม่ ของประเทศไทยได้ในอนาคต

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อรวบรวมปัจจัยเชิงสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับการเริ่มสูบบุหรี่ของนักสูบบุหรี่ใหม่จากวรรณกรรมทั้งในประเทศและต่างประเทศ

2. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับการเริ่มสูบบุหรี่ของนักสูบบุหรี่ใหม่

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบแบบเร็ว ซึ่งมีกระบวนการดังนี้

1. การค้นหาและคัดเลือกวรรณกรรมในฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ต่างประเทศผู้วิจัยได้ค้นหาวรรณกรรมในฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ต่างประเทศจำนวน 1 ฐานข้อมูล คือ PubMed (<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov>) ซึ่งสอดคล้องกับรูปแบบและข้อเสนอแนะของนักวิชาการต่างประเทศ (Moons, Goossens, & Thompson, 2021, pp. 515-519) โดยผู้วิจัยได้ใช้คำสำคัญในการค้นหา คือ “Smokers” [MeSH Terms] AND “Young Adult” [MeSH Terms] AND “factor*” [All Fields] หลังจากนั้น ผู้วิจัยจึงคัดเลือกวรรณกรรมเบื้องต้นด้วยชื่อเรื่องและบทคัดย่อ และคัดเลือกจากการอ่านวรรณกรรมฉบับเต็มตามลำดับ โดยใช้โปรแกรม Covidence ผลการค้นหาตามคำสำคัญพบวรรณกรรมจำนวนทั้งสิ้น 364 เรื่อง โดยมีวรรณกรรมที่ผ่านเกณฑ์การคัดเข้าจากการพิจารณาชื่อเรื่องและบทคัดย่อจำนวน 29 เรื่อง และมีวรรณกรรมที่ผ่านเกณฑ์การคัดเข้าจากการพิจารณาวรรณกรรมฉบับเต็ม จำนวน 12 เรื่อง

(Antognoli et al., 2018, pp. 5-11; Coleman et al., 2019, p. 105853; Debchoudhury et al., 2019, pp. 772-783; Fernández-García et al., 2020, p. 19414; Ghenadenik, Gauvin, & Frohlich, 2020, pp. 1997-2005; Hautala, Sittner, & Walls, 2020, pp. 2066-2074; Holmes et al., 2019, pp. 1106-1114; Johnson et al., 2017, pp. 744-750; Kakaje et al., 2021; Lund & Scheffels, 2018, p. 974; Wackowski, 2018; Xu et al., 2018, pp. 1076-1084)

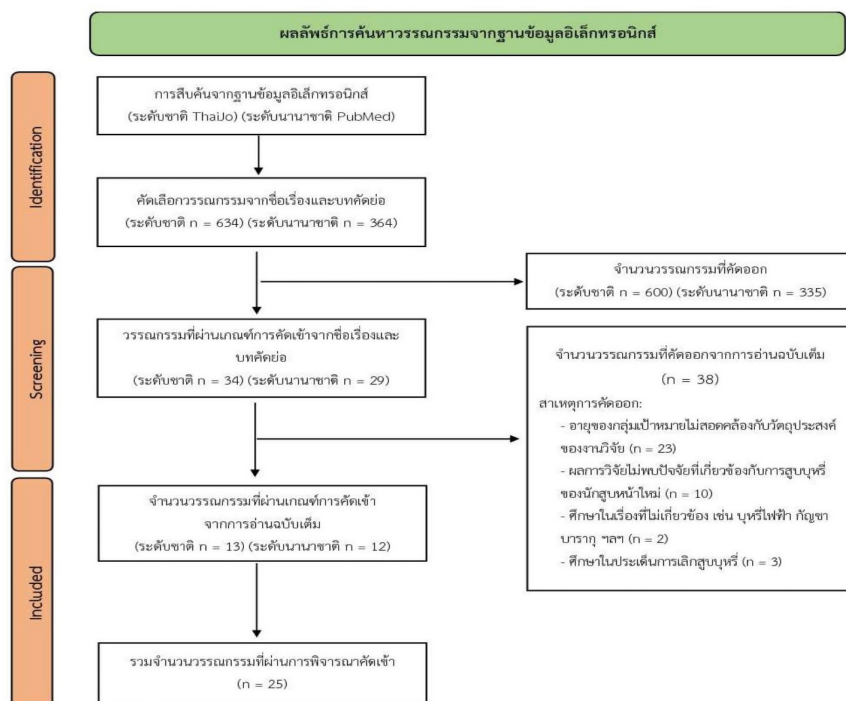
2. การค้นหาและคัดเลือกวรรณกรรมในฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทยผู้วิจัยได้ค้นหาวรรณกรรมในฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทย จำนวน 1 ฐานข้อมูล คือ ThaiJo (<https://www.tci-thaijo.org>) โดยใช้คำสำคัญ คือ “ปัจจัย” และ “บุหรี่” ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้คำค้นหาแบบกว้างเพื่อให้ฐานข้อมูลแสดงผลได้มากที่สุด โดยผู้วิจัยใช้วิธีการคัดเลือกวรรณกรรมจากชื่อเรื่องและบทคัดย่อที่ละเรื่องบนฐานข้อมูล จนได้วรรณกรรมที่ผ่านเกณฑ์การคัดเข้า จากนั้นผู้วิจัยจึงอ่านวรรณกรรมฉบับเต็มทุกเรื่อง เพื่อค้นหาปัจจัยเชิงสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับการเริ่มสูบบุหรี่ของนักสูบบุหรี่ใหม่ โดยผลการค้นหาตามคำสำคัญพบวรรณกรรมทั้งสิ้น 634 เรื่อง โดยมีวรรณกรรมที่ผ่านเกณฑ์การคัดเข้าจากการพิจารณาชื่อเรื่องและบทคัดย่อจำนวน 34 เรื่อง และมีวรรณกรรมที่ผ่านเกณฑ์การคัดเข้าจากการพิจารณาวรรณกรรมฉบับเต็ม จำนวน 13 เรื่อง (จักรพันธ์ เพ็ชรภูมิ และคณะ, 2562, หน้า 59-72; ญัฐพงศ์ ครองรัตน์, ญัฐพร ปวงคำ และญัฐริกา ตาลป่า, 2563, หน้า

55-71; ชีราพร คงสุวรรณ, ตอยีบ๊ะ สะแลแม, และ
ชลิตา รักกะเปา, 2563, หน้า 1-9; อธิกร วรบำรุงกุล,
เชษฐ รัชดาพรธนาธิกุล และมนตรี วิชัยวงศ์, 2564,
หน้า 66-79; นิยม จันทน์นวล และพลกร สืบสำราญ,
2559, หน้า 1-10; พระมงคลธรรมวิธาน, ประสิทธิ์
สระทอง และจักรี บางประเสริฐ, 2561, หน้า
2282-2309; ภัควรินทร์ ภัทรศิริสมบุรณ์, พรนภา
หอมสินธุ์ และรุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์, 2563, หน้า
25-38; ลักษณะพร กรุงไกรเพชร และกิตติ กรุงไกรเพชร,
2560, หน้า 21-30; วิจิตรา กุสุมภ์ และสุลี ทองวิเชียร,
2562, หน้า 30 -38; สมตระกูล ราศิริ, 2558, หน้า
146-161; เสถียร พูลผล และคณะ, 2562, หน้า
1107-1125; อรุณี ชุนหบดี, อิดารัตน์ สุภานันท์
และกาญจนา พรหมทอง, 2563, หน้า 104-114;

อ้อยทิพย์ บัวจันทร์ และเมวดี ศรีมงคล, 2557,
หน้า 35-42)

3. เกณฑ์การคัดเข้า-คัดออก คือ เป็น
บทความวิจัยหรือบทความวิชาการที่เกี่ยวข้องกับ
ปัจจัยเชิงสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับการเริ่มสูบบุหรี่ และ
มีผลการศึกษาในกลุ่มเป้าหมายที่มีอายุระหว่าง
19-24 ปี (Young Adult) เกณฑ์การคัดออก คือ
เป็นบทความหรือวรรณกรรมที่ไม่พบปัจจัยเชิง
สาเหตุที่เกี่ยวข้องกับการเริ่มสูบบุหรี่ หรือ ไม่มีผล
การศึกษาในกลุ่มเป้าหมายอายุระหว่าง 19-24 ปี
หรือศึกษาในประเด็นของยาสูบรูปแบบอื่นๆ เช่น
บุหรี่ไฟฟ้า กัญชา บารากุ เป็นต้น หรือ ศึกษาใน
ประเด็นการเลิกบุหรี่ และควันบุหรี่มือสองหรือตีพิมพ์
ในภาษาอื่นที่ไม่ใช่ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

ภาพที่ 1 PRISMA flow diagram แสดงผลลัพธ์การค้นหาวรรณกรรมจากฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

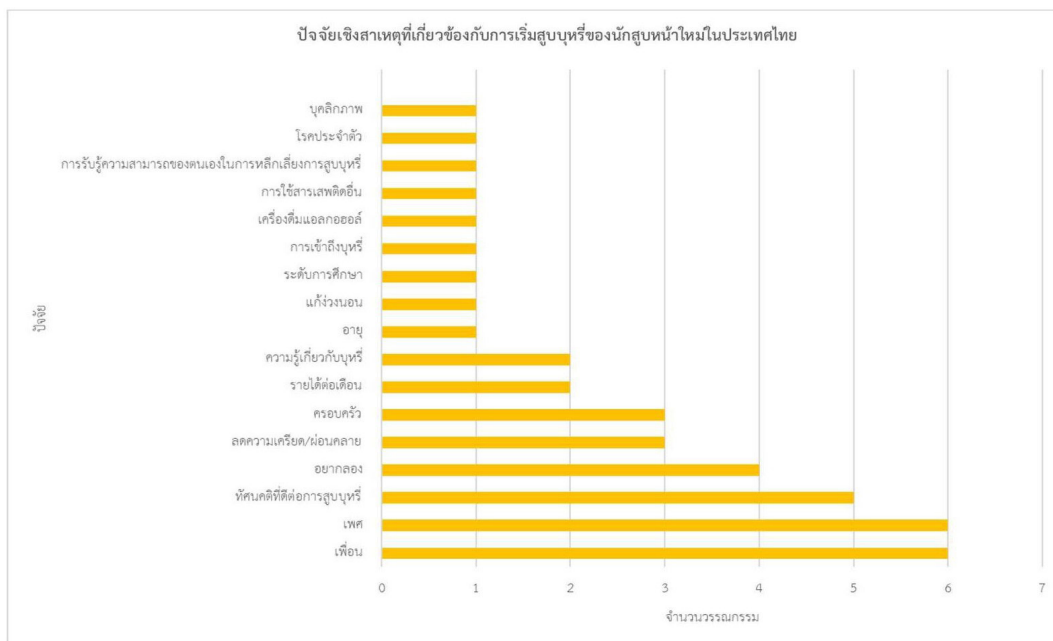

4. สรุปผลการวิจัย

ปัจจัยเชิงสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับการเริ่มสูบบุหรี่ของนักสูบหน้าใหม่ ในประเทศไทยข้อมูลโดยทั่วไป พบว่า วรรณกรรมที่ผ่านเกณฑ์การคัดเข้าจำนวน 13 เรื่อง ตีพิมพ์เผยแพร่ในช่วงปี พ.ศ. 2558-2564 โดยศึกษาโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ จำนวน 12 เรื่อง และศึกษาโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี (เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ) จำนวน 1 เรื่อง

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบแบบเร็ว พบว่า ปัจจัยเชิงสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับการเริ่มสูบบุหรี่ของนักสูบ

หน้าใหม่ในประเทศไทยมากที่สุดคือ เพื่อน (จำนวนเพื่อนที่สูบบุหรี่) และเพศ (ชาย) ลำดับถัดมา คือทัศนคติที่ดีต่อการสูบบุหรี่ อายากลอง ครอบครัว (การเป็นแบบอย่างของวัยรุ่นและการอบรมเลี้ยงดู) และลดความเครียด/ผ่อนคลาย ตามลำดับ ในส่วนปัจจัยด้านอื่นๆ ที่ไม่พบการกล่าวถึงซ้ำกันจากการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบแบบเร็ว คือ บุคลิกภาพ โรคประจำตัว การรับรู้ความสามารถของตนเองในการหลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่ การใช้สารเสพติดอื่น เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การเข้าถึงบุหรี่ ระดับการศึกษา แก้วงวนอน และอายุ โดยมีรายละเอียดตามภาพที่ 2

ภาพที่ 2 แสดงปัจจัยเชิงสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับการเริ่มสูบบุหรี่ของนักสูบหน้าใหม่ในประเทศไทย

ปัจจัยเชิงสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับการเริ่มสูบบุหรี่ของนักสูบหน้าใหม่ในต่างประเทศ ข้อมูลโดย

ทั่วไป พบว่า วรรณกรรมที่ผ่านเกณฑ์การคัดเข้าจำนวน 12 เรื่อง ตีพิมพ์เผยแพร่ในช่วงปี พ.ศ. 2560-

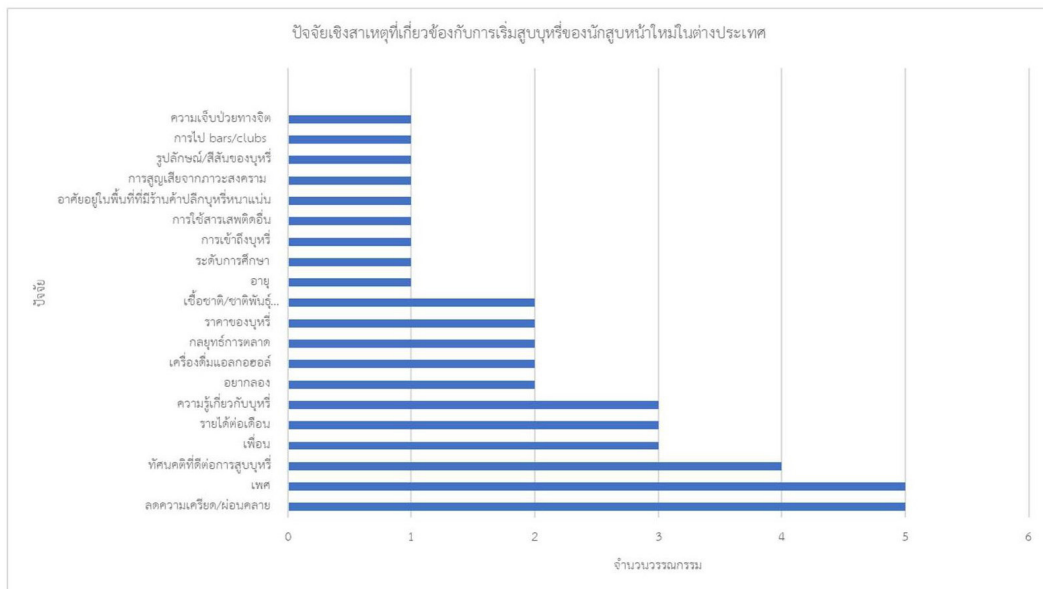

2564 โดยศึกษาโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ จำนวน 9 เรื่อง ศึกษาโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ จำนวน 3 เรื่อง

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบแบบเร็ว พบว่า ปัจจัยเชิงสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับการเริ่มสูบบุหรี่ของนักสูบหน้าใหม่ในต่างประเทศมากที่สุด คือ เพศ (ชาย) และลดความเครียด/ผ่อนคลาย ลำดับถัดมา คือ ทักษะชีวิตที่ต่อการสูบบุหรี่ ความรู้เกี่ยวกับบุหรี่ รายได้ต่อเดือน และเพื่อน ตามลำดับ โดยการมีความรู้ที่เกี่ยวกับอันตรายของบุหรี่น้อยและการมีเพื่อนที่สูบบุหรี่เป็นจำนวนมาก จะเป็นปัจจัยที่สนับสนุนให้เกิดการเริ่มสูบบุหรี่มากขึ้น และการมีรายได้ต่อเดือนที่เพียงพอ เป็นปัจจัยที่สนับสนุนในการเข้าถึงบุหรี่ได้มากขึ้น

ในส่วนปัจจัยด้านอื่นๆ ที่ไม่พบการกล่าวถึงซ้ำกันจากการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบแบบเร็ว คือ การไป bar/club, รูปลักษณ์สีสันของบุหรื, การเข้าถึงบุหรื, อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่มีร้านค้าปลีกบุหรืหนาแน่น, การใช้สารเสพติดอื่น จะเป็นปัจจัยสนับสนุนให้เกิดความอยากลองสูบบุหรี่มากขึ้น นอกจากนี้ การสูญเสียจากภาวะสงครามเป็นปัจจัยที่เกิดขึ้นในบางประเทศ ซึ่งเชื่อว่าการสูบบุหรี่จะสามารถบรรเทาความสูญเสียที่เกิดขึ้นกับจิตใจได้

ในส่วนของระดับการศึกษา และอายุ หากบุคคลมีระดับการศึกษาที่ต่ำ จะส่งผลต่อการศึกษาที่มีความรู้ที่เกี่ยวกับอันตรายจากการสูบบุหรี่ได้น้อย และบุคคลที่มีอายุน้อย จะมีระดับในไตร่ตรองและตัดสินใจได้น้อย โดยมีรายละเอียดดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 แสดงปัจจัยเชิงสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับการเริ่มสูบบุหรี่ของนักสูบหน้าใหม่ในต่างประเทศ

5. อภิปรายผลการวิจัย

การทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบแบบเร็ว (Rapid Review) เป็นการสังเคราะห์องค์ความรู้รูปแบบหนึ่ง ซึ่งเร่งรัดกระบวนการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบในรูปแบบเดิม (Traditional Systematic Review) ผ่านการปรับปรุงกระบวนการหรือละเว้นขั้นตอนบางขั้นตอนเป็นการใช้ทรัพยากรทั้งมนุษย์ เวลา และงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด เพื่อให้ได้มาซึ่งองค์ความรู้หรือหลักฐานสำหรับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในประเด็นที่กำหนด ซึ่งอาจมีข้อจำกัดในด้านอคติที่เกิดขึ้นจากการกระบวนการต่างๆ ที่ลดลง เช่น การสุ่มตัวอย่าง การคัดเลือกงานวิจัย การประเมินคุณภาพงานวิจัย จำนวนผู้คัดเลือกวรรณกรรม และมักจะนำเสนอข้อมูลผ่านการพรรณนาหรือ การจัดกลุ่มของข้อมูล (Garritty et al., 2021, pp. 13-22) ซึ่งการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้อาศัยวิธีการศึกษาวิจัยดังกล่าวเพื่อรวบรวมและวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับการเริ่มสูบบุหรี่ของนักสูบบุหรี่ใหม่ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ อย่างไรก็ตามการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ควรคำนึงถึงข้อจำกัดด้านการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบแบบเร็ว คำสำคัญในการค้นหา และระยะเวลาของการวิจัยนี้ โดยผลการวิจัยพบปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเริ่มสูบบุหรี่ของนักสูบบุหรี่ใหม่ ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องกับการเริ่มสูบบุหรี่ของนักสูบบุหรี่ใหม่ คือ “เพศ” เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเริ่มสูบบุหรี่ของนักสูบบุหรี่ใหม่ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ตามแนวคิดการเรียนรู้

ระเบียบทางสังคม (Socialization) และผลการศึกษาวิจัยของนักวิชาการจำนวนมาก พบว่า เพศชายมีแรงกระตุ้นในการสร้างการยอมรับในสังคมมากกว่าเพศหญิง จึงมีโอกาเสี่ยงในการใช้บุหรี่เพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและสังคม และในสังคมบางส่วนของเพศชาย ยังมีค่านิยมต่อการสูบบุหรี่ว่าสามารถช่วยเพิ่มบุคลิกภาพ ความเท่ และเสริมความมั่นใจให้กับตนเองได้ แต่ในส่วนของเพศหญิง การสูบบุหรี่ในเพศหญิงส่งผลทางลบต่อบุคลิกภาพและความมั่นใจในการใช้ชีวิตหรือการเข้าสังคม ดังนั้น เพศหญิงจึงมีโอกาเสี่ยงในการใช้บุหรือน้อยกว่าเพศชาย (Chinwong et al., 2018, pp. 1-8; Mandil et al., 2010, pp. 179-187; Parkinson et al., 2009, pp. 366-375; Yong et al., 2009, pp. 1025-1031; จีรพรรณ กาญจนะจิตตรา, 2547)

ในส่วนของปัจจัย “ความอยากรู้อยากลอง” และ “ลดความเครียด” ยังคงเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเริ่มสูบบุหรี่ของนักสูบบุหรี่ใหม่ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เนื่องจากนิโคตินเป็นสารที่มีผลต่อระบบประสาท ทำให้ผู้สูบบุหรี่มีความรู้สึกผ่อนคลายในระยะเวลาสั้นๆ สิ่งเหล่านี้ดึงดูดให้นักสูบบุหรี่ใหม่อยากรู้อยากลอง และก่อให้เกิดปัจจัย “ทัศนคติที่ดีต่อการสูบบุหรี่” เพราะเมื่อลองสูบแล้วเกิดผลในการผ่อนคลายในทันที แต่โรครุนแรงทางร่างกายต้องอาศัยระยะเวลาในการสะสมและแสดงอาการ ดังนั้น นักสูบบุหรี่ใหม่จึงเกิดความกลัวและความกังวลน้อยลง อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาวิจัยบางส่วนได้แสดงให้เห็นว่าแม้การสูบบุหรี่อาจบรรเทาความเครียดได้ชั่วคราว แต่อาจมีผลกระทบต่่อารมณ์ของผู้สูบบุหรี่ในระยะยาว และอาจนำ

ไปสู่ระดับความเครียดโดยรวมที่สูงขึ้นได้ (Parrot, 1995, pp. 1509-1516; Stein et al., 2008, pp. 271-277)

ปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการเริ่มสูบบุหรี่ของนักสูบหน้าใหม่ จากผลการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบแบบเร็ว “เพื่อน” เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเริ่มสูบบุหรี่ของนักสูบหน้าใหม่ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการรวมกลุ่มทางสังคม (Hurlock, 1973 อ้างถึงใน ประณต คำฉิม, 2549) ที่อธิบายว่าในช่วงวัยรุ่นเป็นช่วงเวลาที่ต้องการการยอมรับจากสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมกลุ่มเพื่อน ซึ่งอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนส่งผลต่อวัยรุ่นทั้งในทางที่ดีและไม่ดี โดยอาจทำให้คนที่ถูกยอมรับให้เข้ากลุ่มมีความรู้สึกอบอุ่น มั่นคง เห็นความสำคัญของตัวเอง แต่ในอีกทางหนึ่งก็อาจทำให้เกิดพฤติกรรมไม่ดีที่ต้องทำตามในกลุ่มด้วยเช่นกัน ซึ่งในแต่ละกลุ่มเพื่อนก็มีความกดดันของกลุ่ม บริบทสังคมแวดล้อมที่แตกต่างกัน เพื่อนจึงเป็นสิ่งแวดล้อมที่ใกล้ชิด และเข้าใจธรรมชาติของกันและกันมากที่สุด ดังนั้น หากเพื่อนในกลุ่มสูบบุหรี่ ย่อมเกิดอิทธิพลต่อสมาชิกในกลุ่มในการเลียนแบบหรือส่งต่อพฤติกรรมที่ได้รับการยอมรับในกลุ่ม (ผ่องศรี ศรีมรกต และรุ่งนภา ผาณิตรัตน์, 2548)

นอกเหนือจากปัจจัยเรื่อง “เพื่อน” แล้ว ปัจจัยภายนอกที่พบเฉพาะพื้นที่ เช่น ปัจจัยในด้าน “ครอบครัว” นักวิชาการทางสังคมศาสตร์ได้อธิบายถึงประเด็นดังกล่าวไว้ว่าอาจเกิดจากการขาดการแนะนำ ซึ่งครอบครัวเห็นว่าวัยรุ่นคนนั้นโตเกินกว่าที่จะมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมแล้ว จึงปล่อยให้

ให้วัยรุ่นเรียนรู้ตามธรรมชาติ หรือวัยรุ่นอาจต่อต้านพ่อแม่ผู้ปกครองที่พยายามสอนให้เป็นคนมีพฤติกรรมทางสังคมที่ดี เพราะวัยรุ่นอาจตีความหมายที่แตกต่างออกไป เช่น การบังคับ การทำตัวเป็นเจ้านาย หรือการพยายามที่จะจัดระเบียบชีวิต ผู้ใหญ่หลายคนจึงเลื่อมล้ำความตั้งใจที่จะให้ความรู้และปล่อยให้วัยรุ่นเรียนรู้ด้วยตนเอง และยังอาจเกิดการขาดตัวแบบที่ดีที่จะเลียนแบบ เนื่องจากวัยรุ่นจำนวนมากมักจะเรียนรู้โดยอาศัยการเลียนแบบจากตัวแบบที่ใกล้ชิด มากกว่าที่จะอ่านหนังสือประเภทแนะนำการเข้าสังคม ดังนั้นวัยรุ่นจึงอาจลอกเลียนแบบการสูบบุหรี่จากสมาชิกในครอบครัว ซึ่งเป็นบุคคลใกล้ชิดตัวมากที่สุด (ประณต คำฉิม, 2549; สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2552)

เมื่อปัจจัยภายในที่ขับเคลื่อนความต้องการของร่างกาย ทั้ง “เพศ” “ทัศนคติที่ดีต่อการสูบบุหรี่” “ลดความเครียด” ผสมผสานเข้ากับปัจจัยภายนอกเช่น “เพื่อน” และ “ครอบครัว” จึงส่งผลให้เกิดนักสูบหน้าใหม่ขึ้นในสังคมทดแทนนักสูบหน้าเก่าอย่างต่อเนื่อง และถึงแม้บริษัทผู้ผลิตบุหรี่และผู้จัดจำหน่ายบุหรี่จะไม่สามารถโฆษณาประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ ได้อย่างอิสระเพราะมีกฎหมายและข้อบังคับกำหนดไว้ แต่ก็สามารถสร้างการสื่อสารแบบปากต่อปาก (Word of Mouth) ให้ผู้รับสารสามารถรับรู้ช่องทางการจัดจำหน่ายคุณสมบัติของบุหรี่แต่ละยี่ห้อผ่านการบอกต่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ (นิทัศน์ ศิริโชติรัตน์ และฉัตรสมน พงศมัญญา, 2560) ดังนั้น การออกแบบและวางแผนการขับเคลื่อนทางสังคม การดำเนินการ

และการติดตามประเมินผล จึงควรศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน พร้อมทั้งดำเนินการร่วมกับภาคีเครือข่ายและคนในสังคมเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมมากที่สุด ตลอดจนควรส่งมอบองค์ความรู้ต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการศึกษาวิจัยให้กับชุมชนและสังคม เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Miller et al., 2015)

6. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะการนำงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

แนวทางการสื่อสารเพื่อใช้ในการรณรงค์โครงการที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่ ควรประยุกต์ใช้รูปแบบการสื่อสารผ่านสื่อบุคคลทั้งบุคคลใกล้ชิดและไกลตัว เช่น พ่อแม่ ผู้ปกครอง คนรัก ดารา ผู้นำทางความคิด เพื่อน เป็นต้น ตลอดจนใช้ช่องทางหรือเครื่องมือการสื่อสารที่ทันสมัยเพื่อให้สอดคล้องกับพฤติกรรมการเปิดรับสื่อของวัยรุ่นซึ่งเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว และนำเสนอเนื้อหาในการรณรงค์ ผ่านประเด็นสุขภาพ ความสวย ความงาม ความรักความห่วงใย และเสน่ห์ทางเพศ เพื่อแก้ไขปัญหามาจากปัจจัยภายในเกี่ยวกับการเริ่มสูบบุหรี่ของนักสูบหน้าใหม่ อาทิ เพศ ความอยากรู้อยากลอง การผ่อนคลายความเครียด เป็นต้น นอกจากนี้การแก้ไขปัญหามาจากปัจจัยภายนอก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่อง เพื่อน ทุกหน่วยของสังคม ตั้งแต่ครอบครัว โรงเรียน สถาบันอุดมศึกษา ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม จะต้องสร้างความเข้มแข็งให้เกิดขึ้นในระดับ “ปัจเจก” ให้ไม่โอนอ่อนตามคำ

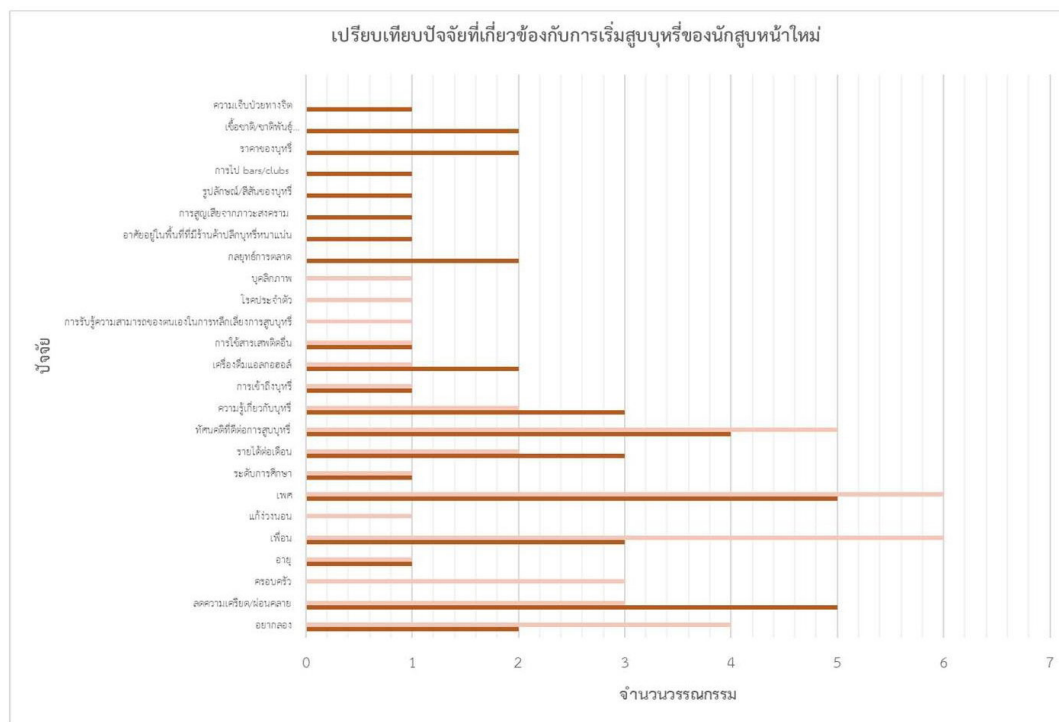
นิยมนี่ “ถูก” ในกลุ่มเพื่อน แต่เป็นค่านิยมที่ “ผิด” ของคนในสังคมภายนอก

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรเพิ่มการศึกษาวิจัยเชิงทดลองหรือกึ่งทดลอง เพื่อพัฒนาโปรแกรมหรือนวัตกรรมในการปรับเปลี่ยนทัศนคติ และให้ความรู้ด้านบุหรืกับกลุ่มเป้าหมายอย่างเหมาะสม เนื่องจากความก้าวหน้าอย่างก้าวกระโดดในด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตและพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมายที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้นการพัฒนาโปรแกรมหรือนวัตกรรมที่ทันสมัยและต่อเนื่อง จึงจะสามารถสร้างการเปลี่ยนแปลงที่มีประสิทธิผลได้

7. องค์ความรู้ที่ได้รับ

องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัยในครั้งนี้ คือ ปัจจัยเชิงสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับการเริ่มสูบบุหรี่ของนักสูบหน้าใหม่ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งเมื่อนำข้อมูลที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบแบบเร็วมาวิเคราะห์ พบว่า ปัจจัยเชิงสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับการเริ่มสูบบุหรี่ของนักสูบหน้าใหม่ที่มีความสอดคล้องกันมากที่สุด คือ เพศ ลำดับถัดมา คือ ทัศนคติที่ดีต่อการสูบบุหรี่ และเพื่อนตามลำดับ โดยมีหลายปัจจัยที่พบเฉพาะพื้นที่และไม่มีการกล่าวถึงซ้ำกัน เช่น การสูญเสียจากภาวะสงคราม แก้ววงนอน ครอบครัว บุคลิกภาพ โรคประจำตัว เป็นต้น ซึ่งปัจจัยเหล่านี้เป็นองค์ความรู้ที่สำคัญในการออกแบบ วางแผนและขับเคลื่อนการรณรงค์ ตลอดจนการพัฒนานวัตกรรมทางสังคมเพื่อป้องกันนักสูบหน้าใหม่ของประเทศไทยได้ โดยมีรายละเอียดดังภาพที่ 4

หมายเหตุ ■ แสดงปัจจัยที่พบในต่างประเทศ ■ แสดงปัจจัยที่พบในประเทศไทย

ภาพที่ 4 แสดงการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับการเริ่มสูบบุหรี่ของนักสูบบุหรี่ใหม่ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

ข้อมูลจากการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบแบบเร็ว เป็นองค์ความรู้ใหม่ที่มีลักษณะเฉพาะเจาะจงในการทำความเข้าใจต่อสภาพปัญหาของสังคมที่เกิดขึ้นในช่วงระยะเวลาที่ทำการศึกษาวิจัย คือ การเพิ่มขึ้นของจำนวนนักสูบบุหรี่ใหม่ในสังคมที่มีอายุระหว่าง 19-24 ปี และยังเป็นองค์ความรู้พื้นฐานที่สำคัญสำหรับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ในการสนับสนุนการขับเคลื่อนการรณรงค์ การออกแบบ

กิจกรรม การวางแผน ตลอดจนการพัฒนานวัตกรรมทางสังคมเพื่อป้องกันนักสูบบุหรี่ใหม่ได้ ตัวอย่างเช่นการนำประเด็นเรื่อง “เพศ” ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการเริ่มสูบบุหรี่ของนักสูบบุหรี่ใหม่ บูรณาการกับการสื่อสารเพื่อการรณรงค์ ในการสร้างสรรค์สาร (Message) ช่องทางการสื่อสาร (Channel) ตลอดจนเลือกใช้ผู้ส่งสาร (Sender) ที่มีอิทธิพลทางความคิดอย่างเฉพาะเจาะจง (Niche Audiences) กับเพศชาย เพศหญิง หรือกลุ่มผู้มี

ความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ+) ซึ่งจะช่วยให้การนำองค์ความรู้ไปสู่การปฏิบัติ (Practical Knowledge Gap) ได้อีกทางหนึ่งด้วย

เอกสารอ้างอิง

- คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (ม.ป.ป.). *ของบหรี่แบบเรียบ ลดภัยเงียบ ลดโรค*. เข้าถึงได้จาก <https://www.pharmacy.cmu.ac.th/web2553/n144.php>
- จักรพันธ์ เพ็ชรภูมิ และคณะ. (2562). การเข้าถึงบหรี่และการสูบบหรี่ของเยาวชนในสถาบันการศึกษาในเขตเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์. *วารสารวิชาการสาธารณสุขชุมชน*, 7(3), 59-72.
- จิรพรรณ กาญจนะจิตรา. (2547). *สังคมวิทยาประยุกต์ในโครงการพัฒนา*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ณัฐพงศ์ ครองรัตน์, ณัฐพร ปวงคำ และณัฐริกา ตาลป่า. (2563). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสูบบหรี่ของนิสิตคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในภาคเหนือประเทศไทย. *วารสารกฎหมายและนโยบายสาธารณสุข*, 6(6), 55-71.
- จิราพร คงสุวรรณ, ตอยี๊ะ สะแลแม และชลิตา รักกะเปา. (2563). ความชุกและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสูบบหรี่ของนักศึกษามหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในภาคใต้ของประเทศไทย. *วารสารวิทยาศาสตร์สุขภาพแห่งประเทศไทย*, 3(1), 1-9.
- ธีรจักร วรบำรุงกุล, เชษฐ รัชดาพรณานิกุล และมนตรี วิชัยวงศ์. (2564). พฤติกรรมและการประเมินความเสี่ยงตนเองในการสูบบหรี่ของกลุ่มบุคลากรและนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จังหวัดจันทบุรี. *วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย*, 17(2), 66-79.
- นิทัศน์ ศิริโชติรัตน์ และฉัตรสมน พฤทธิปัญญา. (2560). *ผลิตภัณฑ์ยาสูบ: นโยบายและมาตรการการควบคุมเพื่อสุขภาพ*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาบริหารงานสาธารณสุข คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- นิยม จันทน์นวล และพลากร สืบสำราญ. (2559). สถานการณ์การสูบบหรี่ของบุคลากรและนักศึกษามหาวิทยาลัยอุบลราชธานี: ภายใต้โครงการมหาวิทยาลัยอุบลราชธานีปลอดบหรี่. *วารสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี*, 18(2), 1-10.
- ประณต คำนิม. (2549). *ปัจจัยด้านพฤติกรรมการเรียนและการสนับสนุนทางสังคมที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ผ่องศรี ศรีมรกต และรุ่งนภา ผาณิตรัตน์. (2548). *การวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างความตระหนักในพิษภัยบหรี่สำหรับเยาวชนไทย*. นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหิดล.

- พระมงคลธรรมวิธาน, ประสิทธิ์ สระทอง และจักรี บางประเสริฐ. (2561). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่และพฤติกรรมการเลิกสูบบุหรี่ของวัยรุ่นในเขตการปกครองฝั่งธนบุรี กรุงเทพมหานคร. *Veridian E-Journal Silpakorn University*, 11(2), 2282-2309.
- ภัควรินทร์ ภัทรศิริสมบุรณ์, พรนภา หอมสินธุ์ และรุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์. (2563). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่ของนักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ภาคตะวันออก. *วารสารสาธารณสุขมหาวิทยาลัยบูรพา*, 15(2), 25-38.
- มูลนิธิธรรมรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่. (2559). *ซองบุหรี่แบบเรียบ หยุดการโฆษณาเข้าวนเด็ก*. เข้าถึงได้จาก http://www.smokefreezone.or.th/content_attachment/attach/facesheet_1.pdf
- ลักขณาพร กรุงไกรเพชร และกิตติ กรุงไกรเพชร. (2560). ปัจจัยที่มีผลต่อการสูบบุหรี่ของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา. *บูรพาเวชสาร*, 4(1), 21-30.
- วิจิตรา กุสุมภ์ และสุลี ทองวิเชียร. (2562). พฤติกรรมสูบบุหรี่และดื่มสุราของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในกรุงเทพมหานครและจังหวัดนครราชสีมา. *วารสารพยาบาล*, 68(4), 30 -38.
- สมตระกูล ราศิริ. (2558). รูปแบบกิจกรรมเพื่อควบคุมและป้องกันการสูบบุหรี่ของบุคลากรและนักศึกษาวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดพิษณุโลก. *วารสารทันตภิบาล*, 26(2), 146-161.
- สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. (2552). *การเสริมสร้างและป้องกันวัยรุ่นจากความเสี่ยง*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- เสถียร พูลผล และคณะ. (2562). การศึกษาพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยสยาม. *Veridian E-Journal Silpakorn University*, 12(1), 1107-1125.
- อรุณี ชุนหบดี, จิตรัตน์ สุภานันท์ และกาญจนา พรหมทอง. (2563). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่ของของเยาวชนในสถานศึกษาจังหวัดตรัง. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 39(5), 104-114.
- อ้อยทิพย์ บัวจันทร์ และเมวดี ศรีมงคล. (2557). การสูบบุหรี่: สถานการณ์ และพฤติกรรมของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ. *วารสารพยาบาล*, 63(1), 35-42.
- Antognoli, E., et al. (2018). Cigarettes, Little Cigars, and Cigarillos: Initiation, Motivation, and Decision-Making. *Nicotine & tobacco research: official journal of the Society for Research on Nicotine and Tobacco*, 20(1), 5-11.
- Chinwong, D., et al. (2018). A Comparison of Gender Differences in Smoking Behaviors, Intention to Quit, and Nicotine Dependence among Thai University Students. *Journal of addiction*, 2018, 1-8.
- Coleman, S. R. M., et al. (2019). Current Cigarette Smoking Among U.S. College Graduates. *Preventive Medicine*, 128, 105853.

- Debchoudhury, I., et al. (2019). Smoking Social Norms Among Young Adults in New York City. *Journal of community health*, 44(4), 772-783.
- Fernández-García, D., et al. (2020). Smoking in nursing students: A prevalence multicenter study. *Medicine*, 99(14), e19414.
- Garritty, C., et al. (2021). Cochrane Rapid Reviews Methods Group offers evidence-informed guidance to conduct rapid reviews. *Journal of clinical epidemiology*, 130, 13-22.
- Ghenadenik, A. E., Gauvin, L., & Frohlich, K. L. (2020). Smoking in Young Adults: A Study of 4-Year Smoking Behavior Patterns and Residential Presence of Features Facilitating Smoking Using Data from the Interdisciplinary Study of Inequalities in Smoking Cohort. *Nicotine & tobacco research: official journal of the Society for Research on Nicotine and Tobacco*, 22(11), 1997-2005.
- Hautala, D., Sittner, K., & Walls, M. (2020). Latent Trajectories and Profiles of Commercial Cigarette Smoking Frequency From Adolescence to Young Adulthood Among North American Indigenous People. *Nicotine & tobacco research: official journal of the Society for Research on Nicotine and Tobacco*, 22(11), 2066-2074.
- Holmes, L. M., et al. (2019). Does Experienced Discrimination Explain Patterns of Menthol Use Among Young Adults? Evidence from the 2014 San Francisco Bay Area Young Adult Health Survey. *Substance use & misuse*, 54(7), 1106-1114.
- Johnson, S. E., et al. (2017). Unpacking smokers' beliefs about addiction and nicotine: A qualitative study. *Psychology of addictive behaviors: journal of the Society of Psychologists in Addictive Behaviors*, 31(7), 744-750.
- Kakaje, A., et al. (2021). Smoking habits and the influence of war on cigarette and shisha smoking in Syria. *PloS one*, 16(9), e0256829.
- Lund, I., & Scheffels, J. (2018). Adolescent perceptions of dissuasive sticks: a web survey among 16-20 year olds in Norway. *BMC public health*, 18(1), 974.
- Mandil, A., et al. (2010). Smoking among university students: a gender analysis. *Journal of infection and public health*, 3(4), 179-187.
- Miller, A., et al. (2015). Using a participatory action research framework to listen to Aboriginal and Torres Strait Islander people in Australia about pandemic influenza. *Rural and remote health*, 15(3), 2923.

- Moons, P., Goossens, E., & Thompson, D. R. (2021). Rapid reviews: the pros and cons of an accelerated review process. *European journal of cardiovascular nursing*, 20(5), 515-519.
- Parkinson, C. M., et al. (2009). Smoking beliefs and behavior among youth in Malaysia and Thailand. *American journal of health behavior*, 33(4), 366-375.
- Parrott A. C. (1995). Smoking cessation leads to reduced stress, but why?. *The International journal of the addictions*, 30(11), 1509-1516.
- Stein, R. J., et al. (2008). Reported stress and its relationship to tobacco use among U.S. military personnel. *Military medicine*, 173(3), 271-277.
- Wackowski, O. A., et al. (2018). In Their Own Words: Young Adults' Menthol Cigarette Initiation, Perceptions, Experiences and Regulation Perspectives. *Nicotine & tobacco research: official journal of the Society for Research on Nicotine and Tobacco*, 20(9), 1076-1084.
- World Health Organization. (2013). *Who fctc indicator compendium*. Retrieved from <https://fctc.who.int/who-fctc/reporting/indicator-compendium>
- Yong, H. H., et al. (2009). Adult smokers' perception of the role of religion and religious leadership on smoking and association with quitting: a comparison between Thai Buddhists and Malaysian Muslims. *Social science & medicine (1982)*, 69(7), 1025-1031.

